

KÉT SZŐKE ASSZONY.

**ÍRTA:
BRÓDY SÁNDOR.**

AMTAK Bt, 2025

Cop. AMTAK Bt, 2025

Felelős szerkesztő: Varsányi József

**Kiadó: AMTAK Bt, 2040 Budaörs, Semmelweis u.
6/B.**

06 20 218 6762 amtakbt@gmail.com

www.amtak.hu

Látogasson el webáruházunkba, és böngésszen!

ISBN 978-615-7002-47-0

Készült: AMTAK Bt, Budaörs

KÉT SZŐKE ASSZONY.

Hat óra volt este, télen. A luszter az ebédlőben égett és annak a fénye világított be valamelyest a sötét szobába. Az utca világossága is beverődött a nagy ablakokon, a gázlámpák mozdulatlan lángja, a kirakatok világossága, egy-egy tovazörgő kocs lámpása visszatükröződött, megrezzent a nagy ablaküvegeken.

A szobaleány szemet rakott a kályhába, azután gyertyát akart gyújtani.

- Hagyd el! A teát!

A szobaleány felszolgált a teát és asszonya magára maradt. Ajkával megérintette a csészét, aztán borzongva a fal felé fordult. Így összezsugorodva, kicsiny teste szinte eltűnt a nagy diványon. Csak szőke feje, fényes sárga haja villogott ki a feketeségből, mely egészen urrá lett a szobán, a mint az ebédlő ajtaját becsukták.

Mintha aludt, vagy még inkább mintha meghalt volna. Itt volt és eltűnt. Nem látszott többé egy cseppet sem és lélegzése egészen kimaradt.

Nem akart megmozdulni, eszébe vette, hogy nem mozdul meg, hogy el tudjon aludni. De a hogy elkövetkezett a színház ideje, mindegyre több és több bérkocsi robogott végig az utcán, az ablakok mindegyre csörömpöltek, a

négyemeletes ház vékony falai mintha alapjukban minduntalan megrendültek volna.

És most még hallása is csodálatosan megfinomodott. Hallotta, vagy hallani vélte, hogyan jönnek hazafelé a jégről, urak és hölgyek, csoportokban, korcsolyájukat csörgetve. Aztán vásár ideje is volt, az utcza tele nagy kereskedők boltjaival, áruraktáraival. Ládákat szögeztek, görgettek, tettek kocsira. A segédek, a fuvarosok, a kereskedők lármáztak egyre. A közlekedés minduntalan fennakadt a szűk utcán, a kocsik összeakadtak, valaki egy fogat elé került és sikoltott, a rendőrök veszekedtek, a bérkocsis kiáltá: halló, halló!

Az asszony hirtelen lebontotta haját s annak két fonadékával bekötötte füleit és újra összegubbaszkodott.

Egy pár perczre elcsendesült körülötte minden és e csendben, a megfeszített akarattal, hogy aludni akar, elzsibbadt és nem tudott megmozdulni, bár jól hallotta, hogy az ebédlő ajtaja megnyilt és valaki közeledik feléje. Már csak egy pár lépésnyire van tőle, most ott van egészen mellette, föléje hajlik, érzi lehének melegét...

Megfordult és megismerte férjét. Fölemelkedett, majd hirtelen visszadőlt a diványra s újra becsukta szemeit. Hagyta magát csókolni, ölelni, egészen átengedte magát és nem szólt egy szót sem.

Csak a mikor a cseléd behozta a lámpásokat, akkor eszmélt föl egészen. Megdörzsölte szemeit, hizelegve megsimogatta férjét és szólt:

- Jó hogy hazajött, akarok magától valamit kérdeni!

I.

- Akarom tudni, hogy micsoda jogon udvarolnak nekem, férjes asszonynak, a férfiak több bátorsággal, mint minden ismerősömnek?

Akarom tudni, miért üldöznék, a mikor maga nincs itthon. És akarom tudni azt is, miért kérdezősködnék magáról annyi élenkséggel az asszonyok. Mit akarnak tőle, mit szeretnének tudni róla, miért mondják nekem, hogy az első felesége...

Akarok tudni mindent. Azt is, hogy ki volt az első. Azt is, hogy miért tudakolják: boldog vagyok-e? És azt is, kik és hol laknak, a kik az *elsőhöz* tartoztak. Hol az első? Miért kellett meghalnia? Miben halt meg? Merre a sirja? Miért nem emlegeti soha?! Az arczképe hol van? Mi volt a neve?...

Mondjon meg most mindent... mindent. Akarom, követelem, kérem!

A férfi két kezébe vette az asszony kigyult arcát és szólt:

- Jó, elmondok mindent.

Elbocsájtotta feleséget és le- s följárkált a szobában. Sokáig hallgattak, az asszony felült az ágyban és várt,

lenyomva halántékának ütőereit, melyek vertek, egyre hevesebben.

Félt attól, a mit hallani fog és kimondhatatlanul szomjuhozott utána. Reszketett az izgatottságtól és mosolygott férjére, nehogy az észrevegye lelkének nagy szomorúságát és megrémülve tőle, abbanhagyja az egészet.

A férj rá-ránézett, szólni akart, de még mindig habozott. Végre elfordulva tőle, kinézett az ablakon, melyen át belátszott az épülő bazilika havas kupolájával, csillogó, fehér prémes szentjeivel. Fogyó hold sárgállott a fekete, téli égen és magából a nagy Budapestből alig látszott valami. Az Erzsébetváros éjjel is dolgozó műhelyeinek, gyárainak világossága emelt ki helylyel-közzel egy-egy épületet.

Nem volt mit látni odakünn. Csak annak, kinek a sötét elveszett utjait födi be, a homály emlékeit burkolja.

A férj megszólalt:

- Ott van a ház, melyben laktunk. - És nézte tovább a házat, azaz a sötétséget, mely most a ház helyén elterült. Egészen föl volt indulva s a mikor elhagyva az ablakot, leült az éjjeli lámpa elé, az ágygyal szemben egy karosszékbe: az asszony megrettent arcától. Feje még mintha nagyobb lett volna. Nézése olyan, mint ama photographiáké, melyek egy halott embert ábrázolnak. Az ajka - nagy és széles ajkai - nyitva, szemöldökei homlokán felhuzódva

magasan. Fejének kopaszsága is szinte megnyult. Rút volt fájdalmában, és a mint ellágyult, valósággal tragikomikus.

Nem sirt, szemhéjai mégis egészen vörösek lettek és fajtájának - a keletinek - minden torz vonása megerősödött, feléledt arczán, egész testén. És hangja is, a mint megszólalt, olyan volt, mintha imádságot mondana könyvből:

- Az első, Vidder Fanni, rossz lett, megmérgezte magát, meghalt és nincsen többé róla szó.

- Nincsen többé róla szó - ismételte és beszélt róla tovább.

- Szőke volt, a szemöldöke is szőke, a szeme fekete. Az apja Vidder Ferencz volt. Régóta ismertem, tán két éven át. A bátyjával együtt rendeztünk bálakat, egyszer egy quartettben ő zongorázott, enyém volt a cello. Azután nem kérdeztem semmit, szóltam a bátyjának, hogy szeretném elvenni, szóltam neki, azt mondta, a hogy otthon akarják, ő szívesen. És elvettem nemsokára. Nyáron volt, a Rivierára mentünk, tovább le egész Nápolyig, több, mint két hónapon át utaztunk, úgy hogy apósom irt már: »Gyertek haza.« Én már láttam mindazokat, de ő nem látta még soha, megmutattam neki mindent...

Szeretett engem, mindig csak velem akart lenni és milyen leveleket irt az apjának. Nagyon boldog volt és nagyon örült a lakásnak, a mikor hazajöttünk. A butoroknak, a szőnyegeknek, a sok fehérneműnek, a chiffonjainak. Egész nap rendezte. És hozatott velem egy selyemkendőt, azzal hátra bekötötte a fejét, segített a szobalánynak

szellőztetni a gangon. Reggel énekelt az ágyban, mint egy madár, virágokat hozatott a szakácsnéval, a terítőre szórta. Csókolt a virágokat és odahívott engem és csókolt. Minden este vacsorálni mentünk a hôtélbe.

- Magas volt?... susogott közbe az asszony, nagyon lassan, mintha félne, hogy felkölt beszédével valakit, a ki valahol, közelükben alszik.

- Magas? olyan mint én. Az utcán nézte mindenki, rossz volt vele járni, ő sem igen szeretett. Porozta a haját, mondták, azért feltűnő, hát elhagyta egészen és bécsi szabóját is elhagyta. Azt mondta takarékoskodni fog.

Ősz lett, hideg és csunya szeptember, alig mentünk az utcára, egész napon át itt feküdt a diványon. Délelőtt olvasott az ágyban.

Ekkor kezdődött, de én nem vettem észre semmit.

Sohasem vettem észre. Nem is tudtam elképzelni, mert nem gondoltam rá soha. Megcsalni? de miért minek?

... Antwerpenbe mentem télen öt napra. Boutonokat hoztam neki onnan, nagyokat és szépeket, a milyeneket csak kaphattam. És örültem, hogy örülni fog neki. Nevetni, énekelni, könyezni fog a briliántoknak.

És a mikor beléptem a házba, nem hallottam hangját sehol. Minden ajtó nyitva, a cselédek sincsenek itt. Reggel van és a hálószoa ajtaja nyitva, két idegen férfi az, a mit benn legelsőbb megpillantok.

Maga Fanni az ágyban feküdt haldokolva és kiáltott, hörgött, nyögött: »Meghalok, mentsenek meg, élni akarok...«

A két idegen férfi egymásra nézett, aztán rám. Az orvosok voltak, kiket a cselédek hívtak ide...

Ráborultam Fannira, biztattam, csókoltam, csúfoltam, hogy a halálról beszél és sirtam, a hogy soha még. Elfordult tőlem, halálosan rémült arczczal, undorral, kétségbeeséssel. Sikoltott és fejét elrejtette előttem. A párnák alatt fuldokolva zokogott.

Az orvosok kimentek a másik szobába, én utánuk támolyogtam.

- Meg fog halni?

- Meg.

- Talán.

- Miért?

- Megmérgezte magát.

- Csak phosphor, de sok.

Magam maradtam, az ajtók mindenfelé tárva-nyitva. Jött egy házbeli, ha valami kell... Asszony nem jött senki. A cselédek szanaszét... Ott álltam, a láz tört, nem tudtam megmozdulni és nem tudtam gondolkozni, csak azt

hallottam folyton: Mentsenek, mentsenek meg élni...
élni...

Berohantam szobájába és megfogva karjait, fölemeltem az
ágyból:

- Nem fogsz meghalni, nem, ne félj! - ordítottam!

Fanni behunyta szemeit, fejét elfordította tőlem és
suttogott:

- Megmérgeztem...

- Miért, édes, szép, drága, jó... miért, Istenem, miért?

Megragadta kezemet, szemei megteltek könnyel és szólt:

- Rossz asszony lettem... rossz asszony lettem...

Rossz asszony lett, megcsalt, régóta csalt bátran, gazul,
eszeveszetten. Már az első hónapokban megcsalt és én
nem tudtam, nem éreztem meg soha...

Az új szőke asszony oldalt feküdve az ágyba - talán
ugyanabban, a hol az első vergődött egy pár éve - nézte a
szőnyeg cizfráit, szemei megteltek könnyel a szegény,
szenvedő első asszonyért, a kit nagyon szépnek és nagyon
szerencsétlennek s oly világosan látott maga előtt. A férfit
nem látta még, a csábító, a rettenetes, az aljas embert...

- És a férfi? - mondá egyszerre csendesen.

- A férfi egy tiszt a traintól...

- Hol van?

- Nem tudom. Csak egyszer láttam, a temetésen.

- Csak egyszer! - ismétlé az asszony. Még akart valamit kérdezni, de hirtelen elharapta az első szót.

A férfi nem tudott tovább beszélni. Fölkelt le- s fel járt a szobában és megint odament az ablakhoz.

Reggeli háromra járhatott már az idő, ott künn még sötétebb volt. Közöséges szemnek alig lehetett valamit kivenni a városból, de a férj még látott a sötétben.

- Látom, a hol laktunk. Látom innen az apja házat is. Ott mentünk el, a mikor temették. Az öreg Vidder kinézett az ablakon...

A férj a temetésről kezdett beszélni. Apró részletekre is emlékezett és elmondott mindent, a mit csak tudott. Mintha leczkét mondana föl; a mi fejében volt e tárgyról, azt ajka mind ledarálta. Tulzani, hazudni, elhallgatni - nem volt most hatalmában. Érzéseit egész világosan beszélte el a válságos, szinte önfeledt pillanatban.

Elárulta magát, bevallva, hogy megkönnyebbült, midőn az asszony holttestét az ágyból letették a földre és föllélegzett a temetés után. Hálás volt a halál iránt, mely elválasztotta tőle, mely helyette bosszút állt.

És ha nem világos szóval, de eléggé érthető célzásokkal azt is elárulta, hogy a csábitót halálból gyűlölte, még sem mert bosszuálló kézzel közeledni hozzá. Sőt örült, midőn ez eltűnt szemei elől. Szerette volna, ha az első asszonnyal mindaz meghal, a mi vele összefüggésben élt...

Az élő asszony helyzetet változtatva ágyában, karjait feje alá téve, nézett a levegőbe, hallgatta férjét; de annak szavai nem izgatták többé értelmét, csak átsuhantak rajta, hogy feltűzeljék phantáziáját, mely lassan forrongni, terjedni, uralkodni kezdett.

- Hogy tudták meg?! - kérdé egyszerre, olyan hirtelen s minden átmenet nélkül. A férj csak némi gondolkodás után értette meg, mit akar tudni.

- Hogy tudták meg? Ő maga mondta el? Nem voltam Pesten - gépekért jártam kint, két nap múlva kellett volna hazaérkeznem. Hétfőn reggel - mondták a cselédek - fölkelte még hajnalban. Kocsit hozatott és az apjához ment.

Az öreg Vidder már ébren volt, künn a lépcsőházban csináltatott valamit mesteremberekkel. Azt mondta a lányának: »Mit akar?« »Beszélni akar vele.« »Mindjárt.« Fanni bement a szobába és várt. Sokáig várt, míg kijött érte újra. Az apja egészen elfelejtkezett róla.

Ott benn leültek egymás mellé. Az asszony megcsókolta atyja kezét és szólott:

- Váltót hamisítottam a nevedre. Ma lejár.